

седне бъдещата родилка. Хорохая пък дават на бременната игла за шиене, предварително увита в парцалче. Съдят за пола по това, от коя страна ще я хване.

И сред българските, и сред турските цигани е разпространено вярването, че нито свекървата, нито бъдещата майка трябва да подготвят предварително дрешките или каквото и да е друго за нероденото бебе. "Не е на хубаво" – така го знаем от своите майки и така го правехме. А сега купуваме всичко ново" (ж., 48 г., фичери, Стара Загора).

Всички тези действия са предпазни и предотвратяват вредните последици от нарушаване на традиционните норми.

„... Жените раждаха в къщи, на полето, по пътя, в канавката, в каруцата, къде ли не... Най-хубавото нещо на света е раждането на дете. *Майката, чак умира като ражда и после цял живот умира бавно покрай него*" (ж., 75 г., хорохане рома, Поповско). Загунджиите, пише Петуленгро (Б. Гилят-Смит) в своите записки, при раждането не викат лекар. Майките рядко умират по време на раждане. Половината от децата не живеят повече от шест седмици. Ако оживеят, те са здрави и силни и рядко боледуват пред останалия си живот (Petulengro 1915-16: 20).

Раждането на детето е изключително важен момент от живота на всяка жена. След този акт тя е вече не само майка, а се превръща и в пълноправен член на семейството на мъжа си.

И докато бременността не се крие от околните, то актът на раждане трябва да се пази в пълна тайна. Обичаите и ритуалите по самото раждане са затворени в женската половина на семейството. Мъжете стоят настрана, само в някои групи (напр. тракийските калайджии) бащата и свекърът могат да видят бебето и родилката веднага след раждането. Жените на мечкадарите крият от мъжете си, „защото това е срамно”.

Когато бременната усети, че настъпва важният момент, тя казва първо на свекърва си или на друга жена от семейството. Сред всички е разпространено вярването, че за раждането трябва да знаят колкото се може по-малко хора, за да протече по-лесно. По време на номадстването това е почти невъзможно, като се има предвид начинът на живот. „Мама на нивата раждаше. ... три деца имам, у катуна са раждани. На поляната. А че много трудно се раждаше на поляната.... мойта колиба сега сложи, и после другата колиба на свекъра и свекървата сложи, да не чуват децата. Колибата с върлините тъй с рогозката подпираш на зимята, другия край сложими един чатал, опрем на каруцата като палатка. Чулове слагаме. И държи колибата и раждаш.... Децата, пъдят ги, зема ги момиче, на поляната ги носи” (ж., 83 г., копанари, Варненско) (цит. по Конович, Ненов 2009: 173). Родилката се отделя сама в палатка и се вика баба “от нашите, която отбира от такива работи” да помага.